

Előfizetési feltételek

helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyedévre 1 frt 50 kr.

Hirdetések díja:

□ centiméterenként 3 kr. Kereskedők és gyárosok külön árképzés nyelven részeseinek.

Bélyegdíj 30 krajczár.

Nyílt tér sora 20 kr.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség

és

kiadóhivatal:

Nagyenyedi
Könyvnyomda és Papír-
árugyár részvénytársaság
Főter 38. szám alatt,

hova egy a lap szellemi részét illető közlemények, mint az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Szell Kálmán és a monarchia hatalmi állása.

A jóleső meleg pathos benyomása alatt, melylyel Széll Kálmán miniszterelnök programbeszédét tartotta, a sűrűn megtelt képviselőház a beszéd ama részére fordította a legfőbb érdeklődését, mely a béke művére vonatkozott. Természetes jelenség ez, mert még azok az erélyesebb természetek is, melyek minden paktálástól idegenkednek s jobbnak tartották volna a kimerültség folytatni a kigyulladt vizsalyt, hogy vagy győzzenek, vagy essenek el meggyőződésükért, az új helyzetre való tekintettel szintén nem tehettek egyebet, mint hogy a legvégsőig folytatott harc rémségeire s minden lehetséges következményére gondoltak. És mert szemek elé állították ezeket az eshetőségeket és mert belátták, hogy testvérháború volt az, amely a parlamentben dühöngött és a legjobb esetben is megint csak testvérek lettek volna azok, akik az elfoglalt csataterén maradtak volna és mert végre a hazaszeretet ebben a táborban is ép oly élénk, mint bárhol egyebütt: ezért volt az érdeklődés náluk is legéberebb a miniszterelnök ama fejtegetései iránt, melyek közvetlen vagy közvetett vonatkozásban voltak a kompromisszummal.

Amde ezzel korán sincs kimerítve ennek a fundamentális nyilatkozatnak méltatása. Eltekintve attól, hogy a miniszterelnök a belpolitika és a kormányzás minden ágáról nyilatkozott és különféle tereken törvényhozási akciókat helyezett kilátásba, fejtegetései a monarchia hatalmi állása szempontjából is a legnagyobb figyelembevétel érdemlik meg. Hogy Széll miniszterelnök Andrássy Gyula gróf örökét: a Németországgal való szövetséget ápolni, illetve a hármasszövetséget fenntartani a maga hatáskörében törekedni fog és hogy hű, őszinte és odaadó munkatársa lesz kitűnő külügyminiszterünknek, ezt alig kell külön hangsúlyoznunk. Alkotmányunk helyreállítására óta egyetlenegyszer fordult elő, hogy kormányelnökünk és a közös külügyminiszter közt összeütközést történt. E pontban nekünk magyaroknak tradícióink van, melyet minden miniszterelnök a lehetőség határáig tiszteletben tart. A közös hadügyminiszter és miniszterelnökünk közt is igen szívélyesnek ígérkezik a viszony. És végre a mi a velünk szövetséges Ausztriát illeti, azt hisszük, hogy Széll Kálmán szék-

foglalása a Lajtán túl nemcsak meglepedést, hanem bizonyos mértékben reményeket is fog kelteni, melyek nem egészen jogosulatlanok.

A kölesönhatás a monarchia két állama közt oly élénken nyilvánult, hogy odaát is, itt is minden ok megvolt arra, hogy élénk figyelem kísérje az eseményeket a szomszéd területén. Nem hihetjük, hogy a mi válságunk megszüntetése Ausztriában is ne ébresztené fel azt az élénk vágyat, hogy ott is komoly kísérletet tegyenek a belpolitikai helyzet orvoslására. A magyar miniszterelnöknek nincs ugyan joga osztrák viszonyokba avatkozni, de hát meg lehet-e neki tiltani, avagy visszatartatja-e ő magát attól, hogy az osztrák politikussal való gyakori érintkezések alkalmával barátságos indulattal propagandát csináljon az ottani válság megszüntetése érdekében? Ausztria németjei elvárják ezt tőle, a szlovákok meg nem vehetik neki rossz néven, mert a szándék bizonyára soha sem fog arra célozni, hogy bármelyik pártnak artson, hanem hogy a monarchia erejét emelje és az alkotmányosságot erősítse.

A programbeszéd erre vonatkozólag természetesen nem foglalhat magában direkt nyilatkozatot, de a Deák hagyományaihoz való ragaszkodás hangsúlyozása annyit mégis mond, hogy az ausztriai állapotok a miniszterelnöknek nem közömbösek, sőt inkább Magyarország érdekei után Ausztria érdekei állanak legközelebb, mert a monarchia hatalomteljessége két forrásból folyik: Magyarországból és Ausztriából.

A nemzetiségi sajtóból.

Az összes nemzetiségi sajtó: román, szerb, tót és szász, rendkívül tartózkodóan viselte magát a Bánffy-kormány most már teljesen lezárt válsága idején. Mikor bizonyossá lett Bánffy lemondása, még akkor is a legnagyobb tartózkodással és ketelkedéssel fogadta ezt a bevezített tény. Csak most, mikor Széll Kálmán miniszterelnöksége szintén bevezített tényre vált, kezd a nemzetiségi sajtó a helyzetről elmélkedni. Abban mindnyájan egyetértenek, hogy Bánffy távozásán a nemzetiségeknek nagyon sok okuk van örülni, „mert hiszen Bánffy olyan kiméretlen volt a nemzetiségekkel szemben, hogy a parlamentben is merészkedett nyilvánosan

proklamálni a magyar sovinizmus politikáját“ (!?)

A kérdés, ami most a nemzetiségi sajtót foglalkoztatja, a körül forog, hogy vajjon Széll folytatni fogja-e Bánffy nemzetiségi politikáját, vagy ez irányban is rendszerváltozás fog beállni? A nagyszabedű Tribuna nemcsak hisz a rendszerváltozásban, hanem Bánffy lemondását is annak tulajdonítja, hogy ő Felső első sorban Bánffy nemzetiségi politikájával volt elégedetlen! Idáig, mondja a Tribuna, a magyar lapok nem szóltak semmit a rendszerváltozásról, csakis arról, hogy Bánffy gyűlöletes egyéniségét eltávolítsák. Most már a legbenfentesebb kormányparti lapok is megvalják, hogy rendszerváltozással állunk szemben. E beismerésnek nagy értéke van előttünk, mert annyit jelent, hogy a korona Bánffynak már-már rég kiadta volna az utját, ha előbb kellőképpen tájékozva lett volna az ő politikai irányáról. Bánffy bukása világos jele annak, hogy a korona nem akarja tovább tőnni, hogy a nem magyar nemzetiségeket gyorsított eljárással és erővel fosszák meg legszentebb kiúcsúktól, nyelvüktől! A korona azt akarja, hogy Magyarországon minden nép nyelvét és ősi szokását megőrizve, békeben éljen.

A romániai lapok is belevegylnek a vitába s ezek már nagyobb reménykedéssel néznek Széll kormányzata elé. Így a konzervatív Timpul azt mondja, hogy Széll ama kevés számú magyar államférfiak közé tartozik, akik soha sem voltak barátjai a Bánffytól inaugurált, sovén nemzetiségi politikának. A Drapelul tovább megy s egyenesen azt állítja, hogy Széllnek utasítása van ő Felsőtől arra, hogy a nemzetiségi politikában szakítson a Bánffy-féle iránynyal! Ez azonban majdnem kivihetetlen föladat, mondja a Drapelul, mert a magyarok egyenlő mértékben sovínisták s ha csakugyan ő felsége akaratára támaszkodva, lenne is bátorsága a szakításra, el lehet készülni, hogy a Bánffy-Tisza-fele sovínisták neki e miatt nagyon sok kellemetlenséget fognak szerezni, sőt esetleg meg is fogják buktatni.

A hazai román lapok nem táplálnak ilyen vérmes reményeket, bár, mint a Gazeta Transilvaniei írja, Szélltől, Deák Ferencz politikájának örökösétől, megvárhatják a nemzetiségek, hogy nem fogja Bánffyt követni a nemzetiségek letiprásában, hanem velök szem-

TÁRCZA.

A új miniszterek.

Írta: Dr. Dolencz József.

A Széll-kabinet tulajdonképen a feje után új, mivel ennek az új minisztertanácsnak többségét a letűnt Bánffy-kabinet volt tagjai képezik. A régiak közül elmaradt négy és helyökbe jött három új miniszter. De Széll Kálmán, mint miniszterelnök és egyszersmind belügyminiszter, kettőt számít. Talán „quia leo sum.“ Meglátszik rajta a fiánczember és a jó gazda, mivel már a miniszteri tárczák kiosztása körül is takarékoskodik. Ugyanis a miniszter csak egyszer kap fizetést, még ha két tárczát visel is.

Ez az új kabinet arról is nevezetes, hogy három pénzügyminisztere van és pedig mind a három első rangú pénzügyi kitanúság: Széll Kálmán, aki volt pénzügyminiszter, Lukács László, aki volt és lett és Hegedüs Sándor, akit örökkön-örökké, már husz év óta, folyton pénzügyminiszternek deszignáltunk, aki azonban mégis kereskedelemügyi miniszter lett. Aunyi bizonyos, hogy Hegedüs Sándor ki nem kerülhet a sorsát; őt sikereiben gazdag politikai pályája a miniszterség felé kellett, hogy ragadja. Ő erre predestinálva volt és ebben a predestinációban nemcsak a kálvinisták, akiknek egyik nagy embere Hegedüs Sándor, de a pápisták is szívesen hittek. És ime nem is csalódtak. Hanem ez a véletlenség még a kikerülhetetlen sors határozatával szemben is megköveteli a

befolyását. Így lett a pénzügyminiszternek szánt Hegedüsből kereskedelemügyi miniszter.

De ebben a fordulatban is szívesen megnyugszunk és jól esik látnunk Hegedüs Sándort a piros bársony széken, meg ha az véletlenül a pénzügyminiszter széke mellett áll is. Ez utóbbit ugyan elégszer alkalma lett volna Hegedüsnek elfoglalni. Akárhányszor fel is ajánlották neki a pénzügyi tárczát. De Hegedüs mindig csak várt, hogy még nagyobbra nőjön. És csakugyan az ő politikai nagysága és pénzügyi tekintélye az évi költségvetéssel, melynek többszörösen jubilált előadója, arányosan növekedett fel. Elmondhatja Hegedüs Sándor, hogy együtt nőtt fel a most már milliárdra rugó budgettel és Magyarország előre nem látott és nem is remélt mértékben fellendült gazdasági állapotával — „quorum magna pars fui.“

Hanem kezdjük előlről a dolgot és Széll Kálmánt kell legelőször említenünk akkor is, mikor Magyarország gazdasági és pénzügyi fejlődéséről van szó, aki különben Hegedüs Sándorhoz abban is hasonlít, hogy többször felajánlották neki a pénzügyi tárczát, de nem fogadta el. És mégis folyton, igen nagy befolyást gyakorolt az ország pénzügyi viszonyainak fejlődésére, sőt közvetlen az állami pénzügyek körül is nagy mértékben értékesítette mindenki által elismert finanszengenie-jét, lévén 1892 től kezdve egész a mai napig a képviselőház pénzügyi bizottságának elnöke. Fontos szerepet játszott Széll Kálmán a valuta-ankétben, az országos kvótábizottságban, melynek szintén elnöke volt. Ehhez kell adnunk, hogy az ország két elsőrangú pénzintézetének, a „Magyar jelzálog-hitelbanknak“ és

a „Leszámitoló banknak“ elnökgazdátja volt és így nemcsak a törvényhozás terén, de a magánvállalkozás útján is derekasan szolgálta a hazai hitelügy érdekeit. Folyton a hitelügy egészséges, realis alapokon való fejlesztése lebegett szemei előtt.

A takarékos pénzügyi gazdálkodás és a realitás elvének szigorú kerlelhetetlen képviselőjét láttuk Széll Kálmánban. Ezt megmutatta főként, mikor Kerkapoly leköszönése után Magyarország pénzügyi és gazdasági, hitelügyi kalamitásai annyira feltornyosultak, hogy két egymás után következő pénzügyminiszter sem tudott azokkal megbirkózni és ekkor ez a fiatal politikus, Széll Kálmán, vállalkozott erre a nehéz szerepre. Ezt a Széll Kálmán előtti pénzügyi korszakot hazánk legzsomorubb gazdasági korszakának lehet mondani. Több akkor megesett dolgot ma már talán legendának vénének. Az állami tisztviselők nem tudták megkapni járandóságait a rendes időben; a pénzügyminiszter kénytelen volt váltóra pénzt felvenni a bankoknál a napi szükségletek fedezésére. A gazdasági erőforrások fejletlenek voltak. Az adókezelés is hiányos és megbízhatatlan volt. Ellenben a fejlődező állami szükségletek rohamosan emelkedtek és azokra nem tudtak előteremteni fedezetet. A deficit napról-napra hógörgeteg gyánant növekedett. Ugyanígy nőttek az adóhátrálekők. A pénzügyi válság, az állami csőd fenyegetett minden oldalról. A parlamenti pártok fuzióra léptek, hogy csak az országot közös erővel megmentsek és Széll Kálmán ebben a fuzió utáni Tisza-minisztériumban vállalta magára a legsúlyosabb feladatok egyikét: a megrendült pénzügyi és hitelviszonyok rendezését. Csak röviden

ben igazságosabb és méltányosabb lesz, mint voltak az eddigi szabadelvű kormányok.

A nemzetiségi sajtó különösen fontosnak tartja Széll programjában annak hangsúlyozását, hogy jövőre a választási visszaélések ki lesznek küszöbölve. Ha a tiszta választásokhoz a választókerületek helyesebb kikerekítése is hozzá fog járulni kiegészítéssel, akkor a nemzetiségeknek alkalmuk lesz a parlamentben is fölemelhetni jogaik védelmére szavukat!

Egyelőre, a Tribuna szerint, a nemzetiségek leghelyesebben cselekszenek, ha a Széll-kabinettel szemben a várakozás álláspontjára helyezkednek. Ha az új kormány visszaadja a nemzetiségeknek azt a gyülekezési szabadságot, amelyet tőlük Bánffy elrabolt, akkor hihetjük, hogy az új kabinet kinevezése valóban rendszerváltozást jelent a nemzetiségi politikában. Ha ez be fog következni, üdvözlük a Széll-kabinetet, ha pedig ezuttal is csalódnának, e kabinettel szemben is meg fognak maradni egyrészt a passzív resistenciának, másrészt pedig a nemzeti jogokért való engesztelhetetlen küzdelemnek azon az álláspontján, amelyet 1867. óta egy percze sem hagytak el.

A nemzeti pártiak belépése a szabadelvű körbe.

A volt nemzeti párt egyik tagjától a pártnak a szabadelvű körbe történt belépéséről a „Pester Correspondenz” a következő nyilatkozatot veszi, mely nyilatkozat hasábos nyilatkozatoknál is jellemzőbb:

„Őszintén be kell vallanom, — mondta az illető képviselő — fogadtatásunk messze fölülmulta várakozásunkat. Azt hittük, a szabadelvű párt tagjai egyszerűen bele fognak nyugodni a változott helyzetbe; de hogy az Isten-hozott oly szívélyes és őszinte legyen, amelyen tényleg volt, azt nem reméltük. Külsőségek által nem engedtem magamat elámitatni, s hiszem magamról, hogy képes vagyok a dolgok fenekére hatolni, de mondhatom, a fogadtatás nem volt csinált, hanem valóban szívélyes, minőt a hosszú távollét után visszatérő testvérnek készítünk. Sajnálom, hogy gróf Apponyi Albert nem volt velünk és csak néhány nap múlva érkezik a fővárosba. Az ő fogékonysága mellett minden jó és szép iránt belépésünk nagy, maradandó hatást gyakorolt volna. Erősen hiszem, hogy a szabadelvű körben tartós jó barátságot fogunk tartani.” Az érdem, hogy a pártok összeolvadása így szépen megy végbe, első sorban Széll miniszterelnököt illeti, aki nemcsak az utat egyengette, hanem a keblekből minden keserűséget számkivetni is sikerrel fáradozott.

Közegészség-ügy városunkban.

— Beküldetett. —

A múlt évi polgármesteri jelentésben olvasom az anyakönyvvezetői kimutatást a múlt évi születések és halálozások számáról; s ezt az arányt találok: született 182, meghalt 184. Tehát kettővel több a halálozást, mint a születést.

Ez a tény igazán megdöbbentő még azon esetben is,

hogy ha a feyház és kórház halálozási statisztikája is benne foglaltatik; s valóságos gondolkodásra készíti a közügyekkel foglalkozót. Nem tudom, milyen szempontok szerint alakult meg a közegészségügyi jelentés 2-3 halálozási százaléka és a 0-7 százaléki szaporodás; de elfogadva a jelentés helyességét, amint azt kétségbe vonni egyáltalán nincs is szándékunk: mégis az a tapasztalat, hogy főképp őszön és teleu feltűnő nagy a betegek és halottak száma, kis városban aggasztó jelenség.

Nincsen nap, amelyen e saison alatt temetés vagy halálozás ne volna. Nincs esztendő, hogy valamelyik iskolában a megszokott gyermek-betegségek mellett valami veszedelmes járvány, mint pl. malária vagy tifusz jelenségei ne mutatkoznának. Ezek a veszedelmes betegségek azok körében dülnek leginkább, felnőttek és gyermekek közt egyaránt, akik Enyednek nem törzsközségi lakosai, hanem beszármazottak.

En méltánylom azt a nézetet, hogy a lakosság ezen kontingense kedvéért nem lehet felforgatni a hagyományos és „ugy van jó ahogy van” állapotokat. De talán azok a beszármazottak is tesznek valami szolgálatot a városi polgárság közügyeinek. Talán befolytak arra, hogy e városban rövid tíz év alatt az ingatlanok értéke megkétszereződött; talán befolytak arra, hogy a városi polgár ma házikójáért 3-4 száz forint évi bért szedegethet; talán befolytak arra, hogy a városi polgárság gyenge minőségű termékei piacunkon a budapesti piacznál drágább árakon kelnek el; talán igényeikkel és kiadásaikkal emelték az ipart, kereskedelmet, pénzforgalmat; talán még itt-ott intelligenciájukkal, képzettségükkel vagy társadalmi képességeikkel a közügyek szolgálatához, vagy a társadalmi élet felmentéséhez is hozzájárultak. Tehát ezek mellett talán azt is megérdemelnék, hogy az ő életük és egészségük igényeire is némi gond fordítsanak.

Igaz, hogy a jelentés szerint az egészség főképp az egyén dolga, s el kell jönni annak az időnek is, mikor az egészség óvásának módszerét ép úgy fogják tanítani és tanulni, mint ma Horatius és Anakreon verseit. Az is igaz, hogy fontos egészségügyi intézmény alakult városunkban a Sport-egylet által. Csak hogy az egyének egészségügyi nevelése és a Sport-egyletben való részvétel a lakosság kis perzentjéhez tartozhatik; és csak az egyénben már meglévő képességek fejlesztésére szorítkozhatik. Az egyéneken kívül álló egészségügyi tényezők megvalósítására sem a tanítás, sem a bizkizítés nem képes. Hiába tanulja valaki, hogy csak tiszta és bomlott szerves anyagoktól mentes vizet igyék, ha nincs ilyen víz a közelben. Hiába tud vivni és tennisezni valaki; azért a piacunk hamisított tejfelén s némely utcák csatornáinak lüzhött kigőzölgésein az ügyességével épen semmit sem segíthet.

A sport csak ép, egészséges és olyan embernek való, akinek nem kell sajnálni azt az időt és költséget, melyet minden sportnem bizonyára megkíván. De vannak gyenge szervezetű és a Sport-egylet körén kívül élő emberek is nagy számmal, akiknek hiába csinálunk sport-egyletet, mert enéik az áldásait nem élvezhetik. A közegészségügynek vannak sokkal fontosabb és az egyéneken kívül eső tényezői, melyekkel mindenkinek kell foglalkozni, el-ő sorban pedig azoknak, kik ezen közegészségügyet felügyelik és ellenőrzik, a közigazgatási hatóságoknak. Nagyon jól meg van ez írva a törvényben, mely gondoskodik arról, hogy a közigazgatás főtisztviselői felelősek legyenek a közegészség-ügy tényezőiért, és szigorúan gondoskodik arról is, hogy mulasztás esetén a helyi tisztviselők, mint legfelsőbb fórumnak, fontos jog és kötelesség jusszon minden közleg egészség ügyének megvizsgálásában és esetleges szatnálásában.

Az összes külső egészségügyi tényezőket e kettő körül csoportosíthatjuk: jó levegő és jó ivóvíz.

Az elsőre nézve nehogy mosolygásra fakadjanak

mindazok, akik Enyedet velem együtt a világ közepének tartják; én is elismerem, hogy Enyednek kitűnő fekvése és egészséges levegője van. De distinguáljunk egy cseppet. A levegő jó, a víz is jó, a bor is jó, a buza is jó, a kenyér is jó. De tán nem mindenkinek és nem mindenütt. Nem mindig a hegyek tetején élünk, valamint hogy néha pécsi bort is iszunk hegy-aljai gyanánt és gipszet is megesszünk a kenyérliszt között. Nem hiszem, hogy mikor nyáron az utcáseprők fényes nappal a járó-kelők szemébe-szájába seprik a hetivásárok hulladékanyagait ezer fajtáját; vagy mikor a legjártabb városrészekben a házak mellett állandó szemétdombok vagy korszakos vízfoltok diszlenek, s még csak egy intő jelet sem látunk, amely a járó-kelők érzelmeinek és jó izlésének kiméletét czélozná; vagy mikor ismét a leglátogatottabb helyekek konyhahulladékokat látunk és érzünk a csatornában büzt árszítani: nem hiszem, hogy valaki ilyenkor városunk jó levegője iránt lelkesednék. Vagyis a jó levegő egyik leg-szükségesebb eleme a feltékeny tisztaság úgy a magánlakásokban, mint egész városokban.

Csak ugy mellesleg említem, hogy ha téli időben az ember magát tisztán akarja tartani s ezt a tisztogatást jó izlésre és tisztaságrekre valló helyen akarja teljesíteni: havonkint legalább egyszer oly városba kell ellátogatni, ahol alaposan megfürödhetik.

De hagyjuk ezt; ez tán még fénytűzés és így fölösleges. De az ivóvíz kérdése aztán már igazán égető dolog. Nem mindenki ihatik bort vagy borvizet; de jó ivóvízre szüksége van mindenkinek. Igazán érdekes volna megvizsgáltatni a városi kutak vegyi elemeit; meg vagyok győződve, hogy a város egészségügye érdekében belügyminiszterileg tiltatnak el legtöbb kutak vizének használatát. Az a sok malarikus és tifózus betegség, mely állandóan gyöttri városunknak különösen idegen eredetű lakosságát, kollegiumi és leányiskolai növendékeket, mind a fertőzött ivóvízre vezetendő vissza. Kérjük a városi közegészség-ügy összes tényezőit: orvosokat, városi tanácsot, hogy a városi lakosság számára tiszta jó ivóvízről gondoskodjanak vagy vízvezeték, vagy artézi kut furatása által. Valóságos szegénye ennek a gazdag városnak, hol annyi fiu- és leány növendék neveltetik, hogy itt a város közepén olyan kózkutjai vannak, melyeket alföldi közönséges faluban meg nem tűrnének. Kérjük a jó ivóvízről való gondoskodást. S ezt nem szűnünk meg sürgetni, ha szükséges, a magasabb fórumoknál is. Mindaddig, míg keresünk nem teljesül. Hiszen maholnap szegény ember háztartásában számot tevő tétel lesz az, amit ivóvízre ki kell adni, mert közutaink jó ivóvizet nem szolgáltatnak. A leg-sürgősebb teendő, hogy városunk, mint egészséges hely, jó híre érdekében lépések tétessenek egészséges ivóvíz szerzéséért. Amint értesülünk, társadalmunk körében akció van folyamatban, hogy ez érdemben kérvény adassék be a városi képviselőnek. Talán mondanunk sem kell, hogy ezt az akciót a magunk részéről helyeseljük.

Levelezés.

Verespataki levél.

Takarékpénztár. — Képviselőink. — A képviselőjelölteknek ajánlat. — A szokásos panasz.

Verespatak, 1899. márczius 5.

A „Verespataki takarékpénztár részvénytársaság” 8 havi működésének eredménye, az igazgatóság által kiadott mérleg számlájában előtűnik áll. Összforgalma 425.747 korona 84 fillért tett ki, nyeresége pedig 1458 korona 15 fillért. Ha tekintetbe vesszük, hogy ezen új intézmény a kezdet nehézségeivel küzdött, továbbá hogy hasonczélzatú intézményekkel községünk gyűrűként van körülövezve: elég tisztességes eredmény,

soroljuk föl most ezeket a Széll Kálmán által akkoriban elért pénzügyi eredményeket, mivel az akkori politikai és pénzügyi állapotok az újabb kor történetének kiapadhatatlan forrását képezik. Köteteket lehetne írni azokról az állapotokról és Széll Kálmán eredményekben gazdag működéséről. Ezek közök kiemelendő, hogy a hatvanmilliósi deficitet felére leszállította és a hitelügyet tartósan rendezte. A leghatalmasabb pénzügyi csoportok segítségével, amelyek eddig szóba se állottak egy magyar pénzügyminiszterrel, létrehozta a magyar járadékkölcsönt, konvertálta a függő államadósságokat és immár közel állott az államháztartás tökéletes rendezéséhez. Mikor aztán közbejött a boszniai okkupáció, mely megzavarta Széll Kálmán pénzügyi számításait, Széll Kálmán kénytelen volt lemondani pénzügyminiszteri tárczájáról.

Alig van politikusa a hazában, akit a politikai küzdelmek oly kevésbé viseltek volna meg, mint épen Széll Kálmánt. Ő mintha teljesen immunis volna attól a parlamentari betegségtől, hogy ugyanis a szereplő egyéniségeket időnkint leszokták járattani. Az illetők tulajdonképpen a korszakot, melyben szerepeltek. Aztán olyan élőhalottak lesznek, kikkel a politikában már végeztek. Széll Kálmán azonban folyton az a politikus volt, kire mindig úgy tekintett a közvélemény, hogy pályájának zenitje még ezután következik és akire még nagy dolgok megoldása vár. Minden eddigi válságnál mint designált miniszterelnök szerepelt Széll Kálmán és akinek a válságok elintézésénél csakugyan döntő szerep is jutott. És mi úgy sejtjük, hogy Széll Kálmán mindaddig nem vállalkozott miniszterelnökségre, amíg akadt

más valaki, aki a kormányválságot meg tudta oldani. Most azonban oly rendkívüli helyzet állott elő, hogy abból, csakugyan Széll Kálmán nélkül kilábolni nem tudtunk volna.

Ez a válság imént játszódott le előttünk és az általános megnyugvás azt igazolja, hogy ez a megoldás, amelyet Széll Kálmán választott, az adott körülmények között a legszerencsésebb. És ebben talán legkitűnőbb munkatársa épen Hegedüs Sándor volt, ki csodálatos tapintatossággal, hasznos parlamenti pályája alatt szerzett tapasztalatainak értékesítésével, főként szeretetreméltó egyéniségének labba vetésével működött közre, hogy a szabadelvűpárt felismervén a helyzetet, mindinkább Széll Kálmán módszere felé fordult és ma már általában helyesli az egész párt a megoldásnak ezt a módját. Az ilyen nagy munkához csakugyan ilyen kiváló, sokat tapasztalt és érintetlen tekintélyű parlamenti emberek közreműködése volt szükséges. Mert itt biztos, gyakorlott kezek nélkül a megoldáshoz fogni hiábavaló dolog lett volna. Ez a két politikus ugyanis most csak miniszternek új, de a tekintélyükkel rég domináló szerepet vittek a pártban és ennek a megszerzett tekintélynek eredménye és következménye lett ez a most kivívott politikai siker, melynek nagysága napról-napra növekedik és előreláthatólag politikai és parlamenti életünknek egy olyan nagy jelentőségű fordulópontja előtt állunk, mely az 1867-iki kiegyezés és a fuzió eseményeire emlékeztet. És talán egy ilyen nagy jelentőségű új korszak megnyitása előtt állunk máttól kezdve, mikor az új kormány kinevezése hivatalosan közzé tétetik. Ennek az új kabinetnek tulajdonképpen

egyetlen olyan tagja van, akit a politikai vezérő szerepben talán neotitanak lehetne mondani. Mert Széll Kálmán után szerepre nézve Hegedüs Sándor következett, aki mint első rangú politikai cikkiró, több mint harminczéves publicista és pénzügyi szakember, csodálatos tevékenységével az egész ország közvéleményére és gazdasági viszonyainak alakulására döntő befolyást gyakorolt. Ezen a téren vezető vezér volt ő folyton. Valóban kisebbitenünk kellene Hegedüst, ha azt mondanánk róla, hogy most jutott vezérszerephez. Mert ő a kereskedelemügyi miniszteri tárcza elvállalásával az eddigi munkakörével és sokoldalú foglalatosságával szemben tulajdonképpen egy szűkebb tevékenységi körre szorítkozik. Bizonyára kevesebb dolga lesz, mint eddig volt, ha ugyan pihentetni tudja óriási munkaerjét és munkakedvét, mely valóban messé. Mert Hegedüs Sándor ezen 52 éves koráig annyit dolgozott, mint más tíz ember, ha száz esztendeig élne, és sikereinek egyik titka, hogy roppant elfoglaltsága mellett mégis mindegyre marad ideje. Senki olyan okosan nem tud élni az idővel, mint Hegedüs Sándor. Annak daczára, hogy mindenki pénzügyminiszternek szánta Hegedüst, mégis azt hisszük, hogy ő a kereskedelmi miniszteri tárcza legméltóbb és legstilszerűbb képviselője lévén, Hegedüs Sándor az ország egyik legmunkásabb embere. Az a közöséges munkás, valamint az industrialis, az ipari és kereskedelmi világ a kereskedelemügye ezen új vezetőjétől vehet példát arra és tanulhat tőle, hogy mi a becsületes munka, mert Hegedüs Sándor minden működési körében első munkás ember volt mindig. Legméltóbb és leghivatottabb vezére lesz

amely idővel fényes feljogosít azonörvend igazgatósági tagok, és összesen oly férfi és nagyra becsült így a részvényesek felvirágzását kötele tésével előmozdítja ménynek ez évre ajánlani azon okból, talékok ez év végén vényeseknek.

Most, amidőn Hepatak volt országgy reskedelemügyi tárc dett, aktuális lesz t nyos élet beállta óból hová emelkedte

Az első képviselő tanácsos halt meg. A gyűmi miniszter, majd madik: Pogány Kárik Hegedüs Sándor Visi Imre, ki oly fia fogva bizonyára lett képviselőnk, mely állás — tekinyagoltatását, a várség, dolog, tudás é állam miniszteri vette, belőle is soká, de soká annafel, ki a képviselőnk eddig összesen 8 lett, tehát majdn szem, hogy egy jel hatom a képviselőleblől miniszter, miniszteri tanácsos va

Jön a panasz! R tudja már, hogy m reskedelem! Nincs Ugy-e bár nem? M hű olvasót, ki az dolgokkal, amit ő Majd máskor többet

Az ev. ref. p

A nagyenyedi irányadó és vezérő jait értekezletre a össze:

Egyházkerületünk anyaszentegyházunk hogy ki fog a na püspök megürlt n Ezt a kérdést ne hivatott egyházrtek csak úgy lehet szem előre tiszta tájeko tek személye, egye

tehát az egyéni tev kereskedőnek és ip Épen ez a jellen ságügyi miniszterre rangu tekintélyének Sándornak nagy es szerénysege és igel dor soha sem tarto soha sem kirakatr rájának élt. Szak tika élet mozgalm

Nem tartozott egyetemi tanárok k vatásuk, hanem SA Épen azért Plósz S kat tanult. Külföld Haza jövőn, jogi lom terén csakham váron, majd a buda a váltó- és kereske ből a szakkörből dolgozott ki és néh Plósz Sándor igen leskörű tárgy- és Hatalmas judicium hogy tankönyveibet sát és jogi vélem szokta a magává vénye egyenesen P ritve. De mind eme a mai napig ott ma

amely idővel fényessé fog fokozódni, mely feltevésre feljogosít azon örömdetes körülmény, hogy a vezérigazgató, igazgatósági tagok, pénztáros, könyvvizsgáló egyenként és összesen oly férfiak, kik — eltekintve kifogástalan és nagyra becsült jellemüktől — a takarékpénztár és így a részvényesek érdekeit szívükön viselik, annak felvirágzását kötelességtudás és lelkiismeretes teljesítésével előmozdítják. Az igazgatóság a m. évi nyere-ménynek ez évre való átvételét fogja a közgyűlésen ajánlani azon okból, hogy az alapszabályokban kitett osztalékot ez év végén fizethesse ki mindkét évre a részvényeseknek.

Most, amidőn Hegedűs Sándort, Abrudbánya-Verespatak volt országgyűlési képviselőjét, ő Felsege a kereskedelemügyi tárca vezetésével megbízni kegyeskedett, aktuális lesz kitérni: kik voltak az alkotmányos élet beállta óta ennek képviselői és ezen állásukból hová emelkedtek.

Az első képviselőnk Széles Dénes. Mint miniszteri tanácsos halt meg. A második: Bittó István, ki igazságügyi miniszter, majd később miniszterelnök lett. A harmadik: Pogány Károly volt, ki most főispán. A negyedik Hegedűs Sándor volt, most miniszter. Őt követte Visi Imre, ki oly fiatalon halt el, ki szép tehetségeinél fogva bizonyára sokra vitte volna. Majd Boér Béla lett képviselőnk, ki Abrudbánya polgármestere lett, mely állás — tekintve a város ügyeinek akkori elhanyagoltását, a városnak elmaradását — nagy felelősség, dolog, tudás és más tekintetéből felér egy kisebb állam miniszteri állásával. Boér Lukács László követte, belőle is miniszter lett, az ma is és maradjon soká, de soká annak! Lukácsot Perczel Béni váltotta fel, ki a képviselőház érdeműs jegyzője. Tehát volt eddig összesen 8 képviselőnk, kiknek hárma miniszter lett, tehát majdnem 50 százaléka. Ha még hozzá tesszem, hogy egy jelöltünkben főispán lett: bátran ajánlhatom a képviselő-aspiránsoknak e kerületet, mert felelő miniszter, másik felelő vagy főispán, vagy miniszteri tanácsos válik.

Jön a panasz! Rosszak a bányák, zuzdáink Isten tudja már, hogy mióta szünetelnek. Pang az ipar, kereskedelem! Nincs pénzforgalom! Mondjam tovább? Ugy-e bár nem? Minek untassam azon „verespataki hú ovasót”, ki az én leveleimre oly kíváncsi, oly dologokkal, amit ő is tud s valószínűleg meg is érez? Majd máskor többet, de jobb hírekkel! r. l.

Az ev. ref. püspöki szék betöltésének kérdéséhez.

A nagyenyedi egyházmegye és Bethlen-főtanoda irányadó és vezérlő egyéniségei az egyházmegye tagjait értekezletre a következő meghívó útján hívták össze:

Egyházkerületünkre, sőt egész magyar reformált anyaszentegyházunkra nézve nagyfontosságú kérdés, hogy ki fog a nagyérdemű boldogult Szász Domokos püspök megürült nyomába lépni.

Ezt a kérdést nemsokára meg fogja oldani az erre hivatott egyházkerületi közgyűlés. A megoldás azonban csak úgy lehet szerencsés, ha minden választó-jogosult előre tiszta tájékozottságot szerez a választható jelöltek személye, egyénisége, tudományos és szónoki kép-

tehat az egyéni tevékenységre utalt munkás-világnak, a kereskedőnek és iparosnak.

Epen ez a jellemzés illik rá Plósz Sándor igazságügyi miniszterre, kit a jogászvilág már régen elsőrangú tekintélyének ismert és tisztelt. Ennek a Plósz Sándornak nagy eszénél és nagy tudományánál csupán szerénysége és igénytelensége volt nagyobb. Plósz Sándor soha sem tartozott a híres emberek közé. Mivel ő soha sem kirakatnak dolgozott. Tudományának, katedrájának élt. Szaktudományába mélyedvén el, a politikai élet mozgalmaitól egészen távol állott.

Nem tartozott az ugynevezett mandatumhajtású egyetemi tanárok közé, kiknek nem cél a tanári hivatásuk, hanem csak eszköz — „gradus ad parnassum”. Epen azért Plósz Sándor élettrajza sem változatos. Sokat tanult. Külföldön is járt tudomány szerzés végett. Haza jövén, jogi doktor ügyvéd lett. A jogi irodalom terén csakhamar feltűnt; tanár lett előbb Kolozs-váron, majd a budapesti egyetemen. A perrendtartás, a váltó- és kereskedelmi jog képezte a szakmáját. Ebből a szakkörből számos értekezést, törvényjavaslatot dolgozott ki és néhány kéziratot írt, melyek mind Plósz Sándor igen mélyen járó eszéről, rendkívüli széleskörű tárgy- és szakismeretéről tesznek tanúságot. Hatalmas judiciumát mi sem bizonyítja jobban, mint hogy tankönyveiben és értekezéseiben kifejtett felfogását és jogi véleményét a legfőbb ítélőszék, a kuria szokta a magáévá tenni és a kuriának számos döntvénye egyenesen Plósz Sándor fejtegetéseiből van merítve. De mind eme kitűnősége dacára Plósz Sándor a mai napig ott maradt volna a katedrán, soha sem

zottsága, egyházas buzgósága, érdemei, szóval a püspöki hivatalra rátermettsége felől; hogy nyugodt lelkiismerettel adhatta szavazatát az érdemesek közül a legérdemesebbre.

Ilyen tájékozottság szerzetése, püspöki-jelöltünk személyében egyetértő megállapodása s megállapodásunknak az egyházkerületi közgyűlés összes tagjaival közlése végett a nagyenyedi egyházmegye és a Bethlen-főiskola több irányadó férfa ohajtására, Nagy-Enyeden az új város-ház üléstermében folyó márczius hó 13-án délelőtt 11 órakor értekezletet tartunk, mely értekezleten való megjelenésre... urát, mint az erdélyi ev. ref. egyházkerületi közgyűlésnek anyaszentegyházunk ügyei iránt kiválóan érdeklődő tagját, van szerencsénk tisztelttel meghívni és megkérni.

Nagy-Enyeden, 1899. évi márczius hó 6-án.

Sándor János,
a nagyenyedi egyházmegye esperese.
Csató János,
a Bethlen-főiskola főgondnoka.

Vegyes hírek.

— **Az új főudvarmester.** Magyarország volt miniszterelnökét, Bánffy Dezső bárót, ő Felsege — mint lapunkban már jeleztük — magyar főudvarmesterévé nevezte ki és az új főudvarmester hivatalos esküjét hétfőn tette le a király kezébe. A főudvarmesteri rang nálunk újabb keletű. Valóságos országos örömet keltett az 1893. november 20-án kelt legmagasabb királyi elhatározás, mely ebben az irányban intézkedett, kimondván, hogy „az udvar körében előforduló minden ünnepies alkalmakkor, melyek a magyar korona országait mint közjogi cselekmények érdeklik, az udvari főbb szolgálat teljesítésével kizárólag a magyar zászlós urak bizatnak meg.” Ilyen ünnepségek: a koronázás, az országgyűlés megnyitása és berekesztése, a delegációk fogadása, az egyházi és világi főtisztviselők eskü tétele stb. Az itt említett zászlós urak között az 1893-iki szabályzat szerint első a főudvarmester, a továbbiak a főkamrás, főajtónálló, főasztalnok, főpohárnok, főlovászmester és a testőrkapitány, kik valamennyien hivatalból tagjai a főrendiháznak.

— **Perczel köszönete.** Perczel Dezső, a képviselőház elnöke, abból az alkalmából, hogy ő Felsege a belügyminisztérium vezetésétől fölmentette, a törvényhatóságoknak hivatalos eljárása közben tanúsított hatékony közreműködésükért, őszinte köszönetét fejezte ki. A február 26-án keltezett leiratot most kapták meg a megyék és városok.

— **Körrendelet az idejű fősorozás ügyében.** Br. Fejérváry Géza honvédelmi miniszter a törvényhatóságokhoz körrendeletet bocsátott ki az idejű fősorozás ügyében. Az 1899. évre kiállítandó ujonczokat ugyanis a törvényhozás a maga idejében meg nem szavazván, a honvédelmi miniszter f. évi febr. 17-én kelt rendeletében az ujonczállítást márczius 1-sejéről elhalasztotta. Most legújabb körrendeletében elrendeli, hogy miután kilátás van arra, hogy az ujonczok megajánlásáról szóló törvényjavaslat az országgyűlés által közelebből el fog fogadtatni és törvényerőre emeltetni, ennélfogva az idejű fősorozást április 4-iktől június 7-ig terjedő időközre tűzte ki.

— **Adakozás.** Török Bertalan orsz. képviselő a

lett volna belőle miniszter, mivel politikai szereplésére épen nem vágyakozott. Hanem Szilágyi Dezsőnek igazságügyi miniszter korában épen egy ilyen tudós jogászemberre volt szüksége, mint Plósz Sándor, ki a nagy perjogi és egyéb reformokat kidolgozza vagy abban segédkezik. Elvitte tehát Szilágyi a budapesti egyetemnek ezt a legkiválóbb tanárát az igazságügyi minisztériumba ügyvivő államtitkárnak. Mikor Erdély Sándor ez ideig politikai államtitkárból igazságügyminiszter lett, Plósz Sándor foglalta el mellette a politikai államtitkári állást és most előde példájára szintén miniszter lett. Ugyancsak 1895-ben választották meg Plósz Sándort képviselőnek. Az új miniszter jelenleg Baja város mandátumát viseli.

Azt hisszük, hogy az új kabinet tagjai közül talán egy sem hoz annyi kész munkát a miniszteri székbe, mint Plósz Sándor. Legközelebb az igazságügyi javaslatoknak egész sorozata kerül a képviselőház elé. Ezek között a közvetlenség és szóbeliség elvén felépült egységes polgári perrendtartás és amire oly nagy szükség van, a házassági peres eljárás tisztán Plósz munkája, ki különben már a parlamenti légkörben is egészen megszokott és elmés vitatkozásával, független, eredeti felfogásával, erről az óserőről tanuskodó, magas színvonalon álló, tartalmas beszédeivel nem egy ízben szép sikert aratott. A jogászvilág, melynek ifjabb nemzedéke Plósz iskolájából került ki, jogos várakozással néz Plósz igazságügyi minisztersége elé.

M. U.

Bethlen-szobor-alap javára rendezett táncmultság rendező bizottságához e jótékony célra 5 frtot küldött be, mely összeg átvételét és elszámolását köszönettel ez uton nyugtázzuk.

— **A nagyenyedi önkéntes tűzoltó-egyesület** f. évi rendes közgyűlését márcz. 12-én vasárnap d. e. 11 órakor tartja meg a városháza nagytermében a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Zárszámadások előterjesztése. 4. Folyó évi költségvetés tárgyalása. 5. Tisztújítás. 6. Indítványok. Az egyesület derék tagjai és az ezen hasznos és fontos intézményt pártoló polgártársaink körében élénk érdeklődéssel néznek e közgyűlés elé, mert a tisztújítás révén új tisztikar lesz megalakítandó, mivel az eddigi intézői és vezetői a tűzoltó-egyletnek, u. m. Lázár István Bethlen-főtanoda tanár, főparancsnok, Papp János osztályparancsnok, kiknek az egyesület iránt bokros érdemeik vannak, tisztüket — részint egészségi, részint elfoglaltsági okokból — továbbra is megtartani nem hajlandók és az egyesület több ízben ismételt felkérésére sem voltak rábirhatók, hogy tisztüket megtartsák. Az egyesület sajnálatlaltal bár, de kénytelen elhatározásuk előtt meghajolni. Mint értesülünk, főparancsnoknak Horváth Miklós vármegyei főszámvévő van kombinációba véve. Azon viszonyul fogva, melyben lapunk Horváth Miklós kombinátívó ural áll, tartózkodunk kell minden kommentártól és csak is annyit jegyzünk meg, hogy e kombinációt a lehető leghelyesebbnek tartjuk. Intéző tisztékké jelölve vannak még az eddigi derék tűzoltói tisztéknek egyike Kővér János iskolai igazgató, Kovács János vármegyei alszámvévő és Hollós István pénzügyi segédtitkárr.

— **Nyilvános köszönet.** Korán és váratlanul elhunyt boldog emlékü Eugenia leányom temetése alkalmával Nagy-Enyed nemes város tisztelt lakossága részéről az igaz részvétnek oly kitűnő nyilvánulását tapasztaltam, mely emlékezetemből soha elenyészni nem fog. Oly jól eső volt e részvét mély bánatomban, hogy hálás kötelességemnek kell tartanom a távolból ez uton mondani szíves köszönetet e nemes város lakosságának s mindazoknak, egyen-egyen, kik tenger bánatomban fájdalommat megosztani kegyesek voltak. Hálás tisztelettel Igló, 1899. márcz. 5. Frenda Gyula.

— **Amerikai levél.** Alispánunk tudvalevőleg, mint kiváló ornithologus, összeköttetésben áll több e szakmájú tudóssal. Élénk levelezést folytat velük és így mindenha értesülve van az idegenben előforduló főbb eseményekről. Egyik amerikai barátja a napokban érkezett levelében érdekes részleteket közöl a amerikai időjárásról, melyeket — ép mivel aktualisok — az alábbiakban közlünk. Február hó 22-én keit levelében a következőket írja: Közelebről meglehetősen sok hó esett és igen hideg volt, zérus alatt 23 fok Fahrenheitot is számítottunk. Ma azonban a legtöbb hó elolvadt és áprilisi szép idők járnak. A hóvihár és nagy hideg idejében feleségem Filadelfiában volt látogatásban; ő írja, hogy ott oly nagy hófúvás volt, hogy az utcai közlekedés megszűnt és 9 láb magasságban tornyosultak fel az összegyűjtött hótömegek. Napokig tartott, míg az utcai közlekedés megnyitható volt és a hófúvás idején a legtöbb óriási nagyságu utcai boltot zárva kellett tartani.

— **Meghívó.** A Nagyenyedi Daloskör 1899. márczius 12-én d. u. 3 órakor a polgári leányiskola tanári szobájában tartandó évi rendes közgyűlésére. A gyűlés tárgyai: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Pénztárnok jelentése az egyesület vagyonáról; kapcsolatban a zárszámadások megvizsgálása. 4. Indítványok. 5. A tisztikar és választmány megválasztása.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

Nyílt tér.

(E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Névtelen urnak Balázsfalván.

Névtelen levelének a hozzám tartozók ellen irányított rossz indulatu tartalmát saját körének leírásául tekintvén, mint nemtelen gyalázkodást visszautasítom. Pongráz Simon.

Foulard-selyem 65 krtól

3 frt 35 krig méterenként, — japáni, chinai stb. legújabb mintázatok és színekben, valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként, — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. Privát fogyasztóknak postabáb és vámmentesen, valamint házhoz szállítva, — mintákat pedig posta fordultával küldenek: HENNEBERG G. selyemgyárai (es. és kir. udvari szállító) ZÜRICHBEN. Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó. (2)

Árverezési hirdetmény.

Vagyonbukott Mátis Endre nagyenyedi kereskedő csődtömegéhez tartozó és a csődleltár 1—2608 és 2610—2910 tétel alatt összeirt ingóságok, melyeknek beszerzési ára 10691 frt 38 kr, becsára pedig 7532 frt 80 krt tesz, írásbeli zárt ajánlattétel mellett együttesen eladatnak.

1. A csődleltári fenni ingóságok a következő három csoportba osztva:

a) Előzetes zálogjoggal terhelt ingóságok a részletes feltételekbe tételenként kitüntetve, melyeknek beszerzési ára 4606 frt 26 kr, becsára pedig 3524 frt 27 krt tesz.

b) Előzetes zálogjoggal nem terhelt ingóságok, melyeknek beszerzési ára 6085 frt 12 krt, becsára pedig 3429 frt 3 krt tesz.

c) Esetleg visszakövetelhető csődleltári tételek, melyeknek becsára 579 frt 50 krt tesz.

2. Zárt ajánlattevő köteles kikiáltási ár gyanánt:

a) tömegnek	3524 frt 27 kr,
b) tömegnek	3429 „ 03 „
c) tömegnek	579 „ 50 „

összesen: 7532 frt 80 krt

tevé becsértéknek 10% százalékát, mint bánatpénzt, zárt ajánlatához csatolni. A zárt ajánlatban az ígéret az a), b) és c) három tömegre külön-külön is, meghatározott százalékban a kitüntetett egyes becsár alapján tehető, azonban csak akkor vétetik tekintetbe, ha az ajánlat mindhárom tömegre, tehát az egész csődvagyonra vonatkozik, és az egész csődvagyon megvételét célozza.

3. Zárt ajánlattevőnek, ha a csődbíróság ajánlatát elfogadja, vásárló köteles az értesítés vételétől 8 nap alatt az egész vételért, melybe a bánatpénz is beszámítandó egyszerre, tömeggondnok nagyenyedi ügyvéd Müller Mihály kezéhez lefizetni, ennek ellenében neki a csődtömeg jelképesen a kulcsok kiadásával átadatnak.

4. Ha vásárló a fizetési feltételeknek pontosan eleget nem tesz, bánatpénzét elveszti és tömeggondnoknak joga lesz a csődtömeg vagyonát, a végrehajtási törvény értelmében vásárló terhére és veszélyére a leltári tételek szerint egyenként nyilvános árverezéssel bírői végrehajtó közvetítésével eladni, mely esetben, ha az árverezési költségeken felül az ajánlati vételár ki nem kerül, azt vásárló pótolni tartozik, míg ha több vételár kerül ki, ahhoz igénye nem lehet.

5. Az írásbeli zárt ajánlatok 1899. év márczius 25-ig bezárólag tömeggondnok nagyenyedi ügyvéd Müller Mihályhoz intézendők és nyújtandók be. Ajánlattevő zárt ajánlatában ki kell hogy nyilatkoztassa, miként a részletes feltételeket ismeri és annak pontos teljesítésére magát kötelezi.

6. Az árverezési részletes feltételek, valamint a vagyonleltár hivatalos órákban tömeggondnok ügyvédi irodájában bármikor megtekinthető.

Nagy-Enyed, 1899. márczius hó 1-én.

Müller Mihály
csődtömeg-gondnok.

1735 2—3

Alsófehér vármegye Alispánjától.

Sz. 3712—899.

Pályázati hirdetmény.

Alsófehér vármegye alispáni hivatalánál Nagy-Enyeden egy hivatali szolgáló állás, mely 290 (kétszázkilencven) forint évi fizetés és 40 (negyven) forint évi ruha átalánnyal és 40 (negyven) forint évi lakbérrel javadalmaztatik, üresedésbe jövén, annak betöltésére pályázat hirdettetik s felhívják pályázók, mikép katonai szolgálatukat kitüntető s lehető más bizonyítványokkal ellátott folyamodványukat folyó évi április 10-ig hozzám küldjék be.

Nagy-Enyed, 1899. február 28-án.

1731 2—2

Csató János
kir. tanácsos, alispán.

60—1899. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyenyedi kir. járásbírósz. V. 984—898. sz. végzése által Policzter Bernát ügyvéd végrehajtató

javára nagyenyedi lakos Simalya Mihály és fia özég ellen 90 frt 45 kr tőke, ennek 1897 év február hó 6 napjától számítandó 5% kamatai és egyéb törvényes járulékaik követelés erejéig elhendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság foglalt és 448 frtba becsült 56 vég gyölesből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a V. 984 2 898. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Nagy-Enyeden alperes üzlethelyiségében leendő eszközösére 1899. évi márczius hó 14-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében, a legtöbbet ígérőknek becsáron alól is eladhatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Nagy-Enyeden, 1899. évi február hó 22. napján.

Gajzágó Simon,
kir. bírósági végrehajtó.

1739 1—1

Magas jutalékban

részveszélyes megbízható szolid ügynők, kik törvényszerűen megengedett sorsjegyeknek részletfizetésre való eladásával egy nagy pénzintézet (részenyitársaság) számlájára foglalkozni óhajtanak. Ajánlatok „Mercator” címén: **Eckstein Bernát** hirdetési irodájába Budapest, V., Fürdő-utca 4, intézendők.

1738 1—5

Bérleti hirdetmény.

Nagy-Enyed város főterén levő

„Sisak” vendéglő

1899. évi április 24-től kezdődőleg 6 évre bérbe adatik.

Kikiáltási ár 600 frt.
Bánatpénz 10%.

Nyilvános árverés f. hó 9-én d. e. 11 órakor tartatik meg a Bethlen-főiskola jószágigazgatósági irodájában, hol a részletes feltételek korábban is megtudhatók.

Nagy-Enyed, 1899. márczius 1.

A Bethlen-főiskola
jog- és jószágigazgatósága.

1730 2—2

Könyvnyomda.

Telefon sz. 5. 6.

Könyvkötészet.

A Nagyenyedi

Könyvnyomda és Papíráruhágyár

Részvénytársaság

könyvnyomdája rendkívül gazdag és modern felszerelésénél fogva képes minden hasonló vállalatnál versenyezni úgy a munkák olcsó árai, mint azok izléses kiállításai tekintetében

A főterén levő üzleti irodájában iskolás gyermekek részére mindennemű **iskolai szerkek**, papír, tinta, tintatartók, tollak, tollnyelek, írónok, palatáblak, palavesszők, vonalzők, **rajzeszközök**, festékek, ecetek, rajztáblák, rajztömbök, törlogummik, szivacsok, **könyvtáskák** stb. stb. kicsinyben és jutányos árak mellett szerezhetők be.

Megrendelések bárhol megjelenő **könyvekre, hírlapokra és folyóiratokra** elfogadhatnak s pontosan teljesíttetnek.

Elvállal mindennemű **könyvkötői** munkát is, s azokat gyorsan, olcsó árban és pontos kivitelben szállítja.

A „Közérdek”

a megye egyetlen politikai lapja. Egyike a vidék legelterjedtebb lapjainak, s mint ilyen, **hirdetések közlésére kiválóan alkalmas.**

Aki tehát olcsón és biztos sikerrel akar hirdetni, forduljon bizalommal lapunk kiadóhivatalához.

Nyomatványraktár.

Iroda: Főter 38.

Írószer-kereskedés.

Nagy-Enyed és vidékére

egy megbízható, lehetőleg óvadékképes

kerületi főügynököt

és egy fixum és jutalék mellett alkalmazandó szolid és kellő helyi ismerettel bíró

üzletszerző hivatalnokot

keresünk, a mely ha a szakmában nem jártas, kellő kiképzetésben részesül; legalkalmasabb nyugalomba vonult kereskedő, katonatiszt és közhivatalnok, valamint olyan egyének, akiket rendes hivatásuk teljesen nem foglalkoztatja el.

Az általános gyermek- és népbiztosító intézet m. sz. erdélyrészi főügynöksége Kolozsvártt.

Több mint 50 év óta sikerrel használtatik!

ESZÉKI SPITZER-KENŐCS

ESZÉKI SALVATOR-SZAPPAN.

Valódi minőségben csakis, mint eddig, ezennel is Eszéken, felsőváros

Dienes C. J.-féle

gyógyszertárban készül és megrendelhető.

Szeplőket és májfoltokat,

valamint az összes bőrtisztító- és tisztítószereket biztosan el-
távolít.

1 tégely valódi Spitzer-kenőcs 35 kr
1 üveg „ Spitzer-mosdóvíz 40 „
1 darab „ Salvator-szappan 50 „
1 doboz „ lyoni rizs por „
3 színben 50 kr és 1 frt.
1 tégely kézpaszta 60 kr.

Figyelmeztetés.

Csak akkor valódi, ha a fenti törvényileg beiktatott védjegyvel el van látva, és kéri a t. közönség csakis DIENES-féle eszéki kenőcsöt és szappant kérni és elfogadni.

1738 1—15

Előfizetési

helyben házhoz hoz

postán

Egész évre

Fél évre

Negyedévre

Hirdetés

□ centiméterenként

dők és gyárosok ki

ben rész

Bélyegdíj

Nyit tér

Az erdélyi

Bánffy D

rület kormány

les hatánapján

Illó tehát,

tájékozva olva

ról, e helyen

De nem cs

lességünk is

héttel a köz

és mint az er

jenek közlő

Megkönnyít

hogy jelenbe

tisztán sze

egyike sem

magatartás

lasztásra jog

bocsátkozhat

legmeltőbb ar

hessen.

Szerintünk

dést egyszer

tást, mert ha

fejtette volna,

ben, és ez

Szász Domok

egész új irány

jó lett volna

vagy a régi,

felfogás irány

De ha má

bele kell törö

pöki szek bet

vitathatjuk me

kat tekintet

arra, hogy az

Természetes

megköveteli,

e kérdésben a

tassanak meg

Ezt követel

püspök az erd

gyen; legyen

Mért vag

Miért ne

Nem ism

A te vite

Hóka sze

Templom

Csűrökig

Haldokló

Mért üls

Hisz nek

Felgyult

Tüzes pe

Miért e

Az urak

Nos, a te

S hordób

Mért a r

Talán ne

Ha bocs

Ugy is e

S ha ug

Ott van

* Mutatvány
verskötetéből.